

Negodīga komercprakse jebkuros apstākļos

Publicēts: 09.11.2020.

Likumā konkrēti noteiktos gadījumos komercprakse ir atzīstama par negodīgu jebkuros apstākļos. Šādos gadījumos nav atsevišķi jāvērtē ietekme uz vidusmēra patērētāja ekonomisko uzvedību, jo automātiski var tikt prezumēta negatīva vidusmēra patērētāja ekonomiskās rīcības ietekmēšana.

T.s. „melnajā sarakstā” iekļauti divi vispierastākie negodīgas komercprakses paveidi:

maldinoša komercprakse jebkuros apstākļos;

agresīva komercprakse jebkuros apstākļos.

„Melnais saraksts” = [Negodīgas komercprakses aizlieguma likuma 11.un 13.pants](#).

Maldinoša komercprakse jebkuros apstākļos

 Piemēram:

Tiek sniegta patiesībai neatbilstoša informācija par to, ka prece vai pakalpojums var palīdzēt izārstēt slimības, novērst disfunkcijas vai fiziskos defektus (piemēram, aprobe var izārstēt ādas slimības) (Likuma 11.panta 17.punkts).

Nolūkā veicināt preces vai pakalpojuma sniegšanu tiek izmantots plašsaziņas līdzekļa redakcionālais saturs (reklāmraksts), par ko maksājīs komercprakses īstenotājs, to skaidri saturiski, ar attēliem vai skaņu nenorādot patērētājam identificējamā veidā (piemēram, žurnālā preces reklāmraķstā nav ietverta norāde uz to, ka par šāda raksta iekļaušanu izdevumā tiek maksāts) (Likuma 11.panta 11.punkts).

Patērētāja likumīgās tiesības tiek traktētas kā īpašs komercprakses īstenotāja piedāvājums (piemēram, patērētāja likumīgās atteikuma tiesības) (Likuma 11.panta 10.punkts).

Tiek apgalvots vai kā citādi radīts maldinošs iespaids par to, ka precī drīkst likumīgi pārdot vai pakalpojumu sniegt, bet tas neatbilst patiesībai (piemēram, tiek reklamēts pakalpojums, kura sniegšanai nepieciešams saņemt licenci, bet licences nav) (Likuma 11.panta 9.punkts).

Prece vai pakalpojums tiek raksturots ar vārdiem "bezmaksas", "par velti", "bez atlīdzības" vai tamlīdzīgi, bet patērētājam ir jāmaksā vēl kas vairāk virs nepieciešamajām izmaksām, kuras rodas, atbildot uz komercpraksi un saņemot precī vai pakalpojumu vai maksājot par preces piegādi (Likuma 11.panta 20.punkts):

- patērētājam ir pamats uzskatīt, ka apgalvojums „par velti” vai tml. nozīmē saņemt produktu, nedodot pretī neko ne naudas, ne produkta kvalitātes, ne apjoma samazinājuma vai citā veidā,

- tomēr patērētājam ir jāreķinās ar: reaģēšanas uz komercpraksi izmaksām, maksājumu veikšanas izmaksām, „parastās” piegādes izmaksām, citām skaidri norādītām izmaksām.

Piemērs: Sauklis “Pērc vienu grāmatu, otru saņem bez maksas.” Komercprakses īstenotājam jāspēj pierādīt, ka - bezmaksas un maksas produkti ir atdalāmi; - piedāvātais bezmaksas produkts parasti tiek piedāvāts par atsevišķu maksu; - bezmaksas produkts par velti nav iegūstams, ja patērētājs nepiekrīt piedāvājumam; - atteikšanās no bezmaksas produkta maksas

produkta cenu nemaina.

Agresīva komercprakse jebkuros apstākļos

Piemēram:

Tiek radīts iespaids, ka patērētājs nevarēs atstāt attiecīgo telpu, pirms nebūs noslēdzis līgumu (piemēram, patērētājam tūrisma birojā tiek paziņots, ka viņš varēs doties prom tikai tad, kad parakstīs līgumu) (Likuma 13.panta 1.punkts);

Komercprakses īstenotājs ierodas pie patērētāja mājās, ignorējot viņa lūgumu nenākt, izņemot gadījumu, kad komercprakses īstenotājs ierodas, lai izpildītu savus līgumiskos pienākumus saskaņā ar normatīvajiem aktiem (piemēram, tirdzniecības aģents ierodas pie patērētāja mājās, piedāvājot iegādāties grīdas tīrīšanas līdzekļus; patērētājs norāda, ka viņam šis piedāvājums neinteresē, un lūdz iet prom, neskatoties uz ko tirdzniecības aģents uzstājīgi turpina piedāvāt preces) (Likuma 13.panta 2.punkts);

Reklāmā iekļauts tiešs bērniem adresēts aicinājums iegādāties precī vai saņemt pakalpojumu, vai arī pierunāt vecākus vai citus pieaugušos iegādāties precī vai saņemt pakalpojumu (piemēram, interneta mājaslapā, kurā tiek piedāvātas bērnu rotaļlietas, ietverts paziņojums: „Izvēlies savu dāvanu pats, ieliec to vēlmju groziņā, nosūti vecākiem un gaidi!”) (Likuma 13.panta 5.punkts);

Tiek pieprasīts tūlītējs vai atlikts maksājums par piegādātajām precēm vai sniegtajiem pakalpojumiem, ko patērētājs nav pasūtījis (piemēram, uzņēmums nosūta patērētājiem rēķinus par sniegtajiem satelīttelevīzijas pakalpojumiem, kurus tie nav pasūtījuši, un pieprasa veikt to samaksu noteiktā termiņā) (Likuma 13.panta 6.punkts);

Patērētājs tiek skaidri informēts, ka tas, neiegādājoties precī vai neizmantojot pakalpojumu, apdraudēs komercprakses īstenotāja darbību vai iztiku (piemēram, apavu remonta meistars patērētājiem norāda, ka, ja viņi neiegādāsies arī apavu kopšanas līdzekļus, viņa darbība riskē tikt pakļauta bankrotam) (Likuma 13.panta 7.punkts).

Noderīgi

[PTAC lēmumi](#)

[Negodīgas komercprakses direktīvas piemērošanas vadlīnijas](#)

[Negodīgas komercprakses direktīvas datu bāze](#)

[Eiropas Savienības tiesas spriedumi](#)

Normatīvie akti

[Skatīt vairāk](#)

<https://www.ptac.gov.lv/lv/negodiga-komercprakse-jebkuros-apstaklos>